

אשכול יוסף

מאוצרותיו הרבי יוסף זוי סימן טוב שליט"א
מוזבר הספרים "כרם יוסף" וע"א"ס פניה"ק ירושלים תובב"א

הגדר מערכת

"כ"י עקרה היא"

שתיית כוס של עקרים | 8 ידיעות

- במסכת יבמות (סה), במעשה אשתו של רבי חייא, משמע שמותר לאשה לשתות כוס של עקרון, דהנה מסופר שם, שהיה לאשת רבי חייא צער לידה בעקבות לידה של תאומים, והחליפה בגדיה ובאה לפני רבי חייא, ושאלה אותו אם אשה מחוייבת בפריה ורביה? והשיב לה לא! והלכה ושתתה כוס של עקרון, ויותר לא לידה. וכן מבואר במסכת שבת (קיא). שמותר לאשה לשתות כוס של עקרון.
- וכן איתא בתוספתא (פ"ח דיבמות): "האיש אינו רשאי לישב בלא אשה, והאשה רשאית לישב בלא איש, האיש אינו רשאי לשתות כוס של עקרון שלא יולד, והאשה רשאית לשתות כוס עקרון שלא תלד, האיש אינו רשאי לישא עקרה וקנה, והאשה רשאית להנישא אפילו לסריס". וכן פסקו הרמב"ם (פרק ט"ז מהל' איסורי ביאה הלכה י"ב), והשו"ע (אבה"ע הל' פרי"ו סימן ה' ע"ב), שאשה מותרת לשתות כוס של עקרון כדי לסרס עד שלא תלד.
- המפרשים הקשו שהרמב"ם הג"ל סותר דבריו, למה שכתב שם בהלכה קודמת, שהמסרס זכר לוקה והמסרס נקבה בין באדם בין בשאר מינים פטור. ומשמע שלכתחילה יש לאשה איסור לשתות כוס של עקרון? יש שכתבו לחלק בין סירוס מחמת צער שמותר, כמעשה יהודית אשתו של רבי חייא שהיה לה צער לידה. וכן תירץ הב"ח.
- יש מחלקים, שאכן הרמב"ם סובר שמותר לאשה לשתות כוס של עקרון, אבל לאחרים אסור להשקותה. וכן מצאתי שתיירץ האדמו"ר מאונגוואר הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל בשו"ת משנה הלכות, (ח"י סימן ר"ד ה"א ו"ה). וכן דקדק בב"ש (אבה"ע סי' ה' ס"ק י"ד) שמהברי הרמב"ם משמע שאפילו בלא צער כלל מותר לאשה לשתות כוס של עקרון, ותירץ דמה שכתב הרמב"ם, שהמסרס את הנקבה פטור אבל אסור, היינו סירוס במעשה, כי הרמב"ם והסמ"ג סוכרים שאף בנקיבה שייך סירוס במעשה, ומה דאיתא בתורת כהנים א"י אין הנקיבות בסירוס, היינו שאין לוקון על סירוס הנקבות.
- החלקת מחוקק (שם), הקשה למה תהיה בהמה חמורה מאשה, שבהמה אסור לסרס? והביא מהסמ"ג (ל"ת ק"ך) שמוותר להשקות את האשה כוס של עקרים, ורק זכור, והוא הדין בהמה זכרים דוקא, אטו אדם, או שוא אסור דאורייתא, אבל במהות נקבות, אין איסור.
- דעת הגבוש, שאסור לאשה לשתות כוס של עקרון, משום שיש לה חיוב של לא תהוה בראה לשבת יצרה. ברם מדברי הרמב"ם והשו"ע נראה שאינה מחוייבת בזה, ולכן יכולה לשתות כוס של עקרון. וכן הורה רבינו יוסף חיים זצ"ל בשו"ת תורה לשמה (סי' רס"ו) אודות בת שצויה עליה אביה שלא תינשא, והיא רוצה להינשא וללדת בנים, האם חייבת לשמוע בקול אביה? והשיב שכיון שאין האשה מצווה על פריה ורביה ואפילו מדרבנן, וכן מפורש בתוספתא, לכן רשאית לשבת בלא להינשא לאיש, ולשתות כוס עקרון, וכמ"ש בשו"ע כ"ל, נמצא שאינה חייבת כלל במצוה זו, לכן חייבת לקיים מצות אביה דאורייתא שלא תינשא. אלא"כ יראה ממכשול ונתן וכדומה. [ברם בעיקר מ"ש שהאשה חייבת לשמוע בקול אביה שלא להינשא, עיין למראש ורבנא רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל בשו"ת יבוע אומר (ח"ב י"ד סימן כ"ב), שדחה דבריו].
- בשו"ת תורת חסד מלוכלין (בסימן האחרון של אבה"ע) אודות שימוש במוך למי שתסתכן בפק"נ אם תתעבר, שחלילה אינו מייעץ לה לשתות כוס של עקרון, כיון שעלולה להסתכן ולחלות על ידי שתיית כוס של עקרון.
- בשו"ת החתם סופר (ח"ג אבה"ע א' סי' כ'), מותב שאף מעיקר הדין האשה מותרת לשתות כוס של עקרון בניגוד להסכמת בעלה, מה שמציעו לדביחהו דרבי חייא ששתתה בלא הסכמת רבי חייא (יבמות סה), היינו מפני שניאותה לכך שאינה רשאה או ישא אחרת עליה. אבל עתה שאי אפשר לישא אשה על אשתו, אין לאשה רשות לשתות בלא רצון בעלה שהפך לקיים מצות לערב אל תנח ירך, אלא"כ תתירצה לקבל גט ממנו, ואם אינו רוצה לגרשה וגם לא ליתן לה רשות, אינה מחוייבת לצער עצמה מפני שיעבודה שמשועבדת לבעל והיינו צער גדול לפי ראות.

"ויאמר בא אוזיך במרמה ויקחו ברכתך" (כ"ז, ל"ה)

היאך יצחק גילה לעשיו שיעקב נטל את הברכות ולא חשש לאיסור לשון הרע?

הנה מדוקדק בפסוקים שבשעה שעשיו בא לפני יצחק עם הצידי, לא ידע יצחק מי הוא זה ואיזה הוא שהקדים ונטל ממנו את הברכות, שנא' "ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואוכל מכל, בטרם תבוא ואברכהו", ומיד הבין שזה יעקב, והוסיף מיד ואמר: "גם ברוך יהיה". ועדיין עשיו לא היה יודע מי הקדימו ונטל את הברכות, ואז עשיו צועק צעקה גדולה ומרה, ומבקש שיעקב יברך גם אותו. באותה שעה חושף יצחק לפני עשיו את זהותו של נטל הברכות, באומרו: "בא אחיך במרמה ויקח ברכתך". על ידי כך עשיו מתחיל להתאונן, ולמרות זאת יצחק מוסיף ומסביר שכבר נתן את כל הברכות ליעקב, ולבסוף עשיו נוטר בליבו שנאה ליעקב ומבקש להורגו.

ונשאלת כאן שאלה גדולה, למה יצחק לא חשש לאיסור לשון הרע ורכילות באמירתו לעשיו, שיעקב הקדימו במרמה ונטל את הברכות?

והרי אפילו אם היה יצחק מוכרח לומר שכבר קדמו אחר ונטל את הברכות, לא היה מוכרח לגלות שיעקב הוא זה שנטל את הברכות. ואפילו אם הדבר יתגלה בעתיד, ע"י שעשיו יראה ריבוי הטובה אצל יעקב, מ"מ עתה אין הדבר ידוע, ומניין הותר ליצחק לגלות זאת לעשיו, והרי ברור הדבר שע"כ עשיו ינטור איבה ליעקב, וכפי שהיה לבסוף שרדף אותו וביקש להורגו?

יישוב א' - יצחק התכווין לשבח את יעקב

אאמ"ר ועט"ר שר בית הוזהר ונור ההלכה רבי רחמים שליט"א השיבני שמדוקדק ברש"י שיצחק לא התכוון להקניט את יעקב, אלא אדרבה לשבח, שהרי פירש, בא אחיך "במרמה", "בחכמה".

ולפי זה יצחק התכוון לפייס דעתו של עשיו, שכבר מתחילה הברכות היו מיועדות ליעקב. וגם התמיון להוכיחו, דהנה "בחכמה" שפירש רש"י, יש לומר שהכוונה לחכמת התורה, שהתורה נקראת חכמה בכמה מקומות, וכמו שנא' "אמור לחכמה אחותי את", ודרשו זאת חז"ל (קידושין ל). על לימוד התורה, והיתה כוונת יצחק שיעקב נטל את הברכות בדין, מפני שזכה לקנות קניין החכמה, שעמל בתורה הרבה, והבין זאת יצחק לפי שבשעה שיעקב בא לפניו, נכנס עמו ריח גן עדן, וכאשר עשיו בא לפניו נפתח לפניו גיהנום, אז הבין שיעקב צדיק איש תם וישב אהלים, ועשיו רשע ציד בפיו, ולכן השיבו בא אחיך בכח קניין חכמת התורה ונטל את הברכות בדין, כי הברכה היא לעמלי ועוסקי התורה ולעובדי השי"ת, ומצאתי בס"ד דאיתא במדרש רבה, וז"ל: "בא אחיך במרמה, אמר רבי יוחנן, בא בחכמת תורתו", ודו"ק.

וא"כ יצחק התכוון גם להוכיח את עשיו שפירש מדרכי תורה ומצוות. וניחא בזה למה עשיו נטר ליעקב כ"כ, עד שביקש להורגו, כי היה בליבו שעל ידי יעקב נודע ליצחק האמת, שיעקב צדיק והוא רשע.

והדברים עולים בקנה אחד, עם מ"ש בספר ארץ צבי (ר"ה תרפ"ז עמ' כ"ה) בביאור דברי הוזה"ק (סו"פ תולדות), שכל הגלויות של ישראל הן בעבור דמעות עשיו, וכאשר ישראל יבכו, יבטלו דמעותיו של עשו ותהיה הגאולה. והקשה מדוע יש מעלה בדמעות עשיו שהפסיד את הברכות, והלא לכבוד עצמו היה מבכה? ותירץ שעשיו היה מדמה בעצמו שהוא שלם וצדיק כדרך הרשעים, ועתה כשהפסיד הברכות וקיבלם יעקב, נתגלה קלונו וראה שאבדה תקוותו, והצטער על שנידח מהקדושה, וכיון שהיו דמעותיו אנהה דקדושה, יפה כוחם לעכב, וע"י דמעות ישראל מתבטלת דמעותיו.

**מתחילים את בראשית... עם מתיקת התורה!
הספר שיאיד לכם את שולחן השבת**

"אשכול יוסף"

קושיות מרתקות, תירוצים רבים!

• 1000 עמודים גדושים • עריכה משובחת • הסכמות נלהבות

מתוך הסכמת מרן הגר"ד כהן שליט"א
ראש ישיבת "חברון"

"...והוא ספר מיוחד

המביא את אור פרשת
השבוע, ותועלת גדולה הוא
לכל בית של תורה, ואין ערוך
לתועלת בספר זה, והוא זכות
הרבים ממש כאשר הרבה
נהנים ומתענגים על הדברים,
וגם אני מתענג עליהם הרבה,
ובודאי יתקבל באהבה וחיבה
לתועלת ולברכה ולהגדיל
תורה ולהאדירה..."

**כן ניתן להשיג את שאר ספרי המחבר הרה"ג יוסף חי סימן טוב שליט"א
הספרים שקושרים את נפש האדם במתיקות ועריבות התורה:**

• סדרת הספרים "כרם יוסף" על מסכתות הש"ס (6 כרכים)

• "טבעת יוסף" הלכות ומנהגי חופה וקידושין ודרשות לשבע ברכות

• "שאגת יוסף" ענייני סכנה רפואה ופקוח נפש בהלכה ובאגדה

• "המערה" ענייני רשב"י עשרות מערכות מרתקות

בי-ם: "יפה נוף" צומת בר אילן / "הפצת ספרי קודש" דוד 1 / "הספריה הספרדית" מול בנק דואר בוכרים / "ולדמן" בהמ"ד בעלז

בני ברק: משפ' שבתאי ר' עקיבא 44 פינת הרב קוק, טלפון: 03-5796146 (9 באינטרקום).

ביתר: משפ' סימן טוב, רח' בן זכאי 7 - 02-5808831 רכסים: כהן, הערבה 5 פלא' 054-84-89162

אשקלון: חנות "מוריה" העבודה 28. בית שמש: משפ' שחמורוב 052-7606856

אופקים: הרב חזן 0533161507 רח' יוסף קארו 55/4 נתניה: משפ' ארביב, הפורצים 10/2 פלא' 050-41-36465

לביירוים נוספים: 054-84-60007/8 או 02-5373570

יישוב ב' - יצחק התכווין להפריד בין יעקב לעשיו

ע"ל בס"ד שבדווקא התכווין יצחק לגלות לעשיו שיעקב נטל את הברכות, שבאותה שעה נודע לו שיעקב הוא הצדיק איש תם וישוב אהלים, ועשיו רשע ציד בפיו ומלססם את הבריות, שמפני כך נתגלגל הדבר מאת הבורא יתברך שמו שיעקב ייטול את הברכות, ועוד שהרי בשעה שיעקב בא לפניו נכנס עמו ריח גן עדן, וכאשר עשיו בא לפניו נפתח לפני יצחק גיהנום, לכך ביקש יצחק לגרום ריחוק בין יעקב לעשיו, כדי שיעקב לא ילמוד ממעשיו של עשיו הרשע. והדברים נפלאים.

וידועים דבריו המרטימים של הבית הלוי (שמות פ"א), שכל שעבוד מצרים אף שהיו בהם גם צדיקים גמורים, כל זה היה מאת ה', כדי שישאל יהיו מובדלים מהמצרים, שלא יתערבו ביניהם, וכתב שאם ישראל מקרבים עצמם לגויים הקב"ה מחדש ההבדל ביניהם, על ידי חידוש שנאה בליבם. ולכן כיון שישאל במצרים התחכמו להסתיר ההבדל וביקשו להתקרב להם, הבדילם הקב"ה על ידי שחידש והוסיף שנאה בלב המצריים, כמאמר הכתוב "ויקוצו מפני בני ישראל", ומסיים הבית הלוי: "זהו מה שאנו רואין בחוש בגלות הארוך הזה, במדינת הגר ומדינת רומניה, שבכל יום מתרבת השנאה ונוספת יותר מלפניו, שלפי דרך השכל והטבע עם הזמן השנאה היתה צריכה להתמעט, כדרך כל דבר שבתחילה הוא בתוקפו ואח"כ הולך וכלה, אלא שכל שישאל ממעטים בבידולם מהאומות, ע"י קיום התורה והמצוות, הקב"ה מוסיף שנאה בליבם, לפי ערך תכלית המבוקש, כדי שיישארו ישראל מובדלים".

יישוב ג' - להודיעו שמעתה עבד הוא ליעקב

המפרשים מתרצים שיצחק הוכרח לגלות לעשיו שיעקב נטל הברכות, להודיעו שמעתה הוא עבד ליעקב, כמאמר הכתוב, "הן גביר שמתיו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים".

יישוב ד' - הודיעו שיעקב נטלם ע"פ רוח"ק

ע"ל בס"ד שיצחק באומרו לעשיו בא אחיך במרמה, התכווין לומר לעשיו, שיעקב כבר נטל את הברכות ע"פ רוח הקודש, שהרי במרמה מתרגמים בחכמה, ואולי הכוונה לרוח הקודש, [ומצינו שחכמה נקראת בלשון נבואה, כמו"ש כי נביא הוא, והפירוש כי חכם הוא]. וכדאיתא בתרגום אונקלוס ע"פ "עלי קלתך בני", שרבקה אמרה ליעקב, שנאמר לה בנבואה שלא יבואו הקללות עליו, ולפי זה בכלל מאתים מנה, נאמר לה בנבואה, שעל יעקב ליטול את הברכות.

יישוב ה' - אם בן נח מצווה על לשון הרע

עוד תירץ מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל (הובא בספר תשובות הגר"ח בהערה), שכן נח אינו מצווה על לשון הרע. ויש לתמוה על זה, חדא הלא האבות קיימו את כל התורה כולה (יומא כח:)? ועוד קשה דמ"מ היה ליצחק לחשוש פן עשיו יבקש לנקום ביעקב? ועוד קשה שתמוה לומר שכן נח אינו מצווה על לשון הרע? שהרי כתבו הראשונים שכן נח מצווה על מידות ונימוסין, כמו"ש רבינו ניסים גאון (בהקדמתו לברכות), והרמב"ם (מורה נבוכים פרק י"ז) ועוד, (ע"י כרם יוסף ב"ק עמ' תשמ"ח). וכן כתב להדיא המלבי"ם (כי תבוא ז"ך כ"ד) שכן נח מצווה על לשון הרע, דה"ז כולו בשפיכות דמים, שבנ"ח נצטוו עליו, שנא' "שופך דם באדם דמו ישפך", וע"ע בספר תורתך לישראל (עמ' רכ"ב).

אך המהרש"א בח"י לשבת (לג:): ע"ד הגמ' שלהד מ"ד מיתת אסכרא באה לעולם בעוון לשון הרע, ביאר שאע"פ שנכרים אינם מצווים על לשון הרע, והלא אף הם מתים באסכרא, וכמו שהקשו שם בגמ' למ"ד שבעוון ביטול תורה באה אסכרא, מ"מ שייכים הם בקיומה. ומבואר במהרש"א להדיא שכן נח אינו מצווה על לשון הרע.

ולכא"ו יש להעיר, דהנה השבטים חרצו את דינו של יוסף למיתה, ובפשוטו מטעם שהיה מדבר עליהם לשון הרע אצל יעקב אביהם, דכן נח אזהרתן זו היא מיתתו, (סנהדרין נו:). וכ"כ הבית הלוי והכלי יקר, שהטעם שהאחים שיסו ביוסף את הכלבים, כמבואר במדרש (ב"ר פ"ד י"ד), מפני שהיה מספר עליהם לשון הרע, וכמ"ש בגמ' (פסחים קיח. מכות גג:), כל המספר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים, שנא' (שמות כ"ב) "לכלב תשליכון

אותו", ונסמך לזה (שמות כ"ג) "לא תשא שמע שוא", קרי ביה לא תשיא. וכתב החפ"ן חיים (ליון, אות ב'), והביא שכן מוכח ברמב"ם (פרק כ"א מהל' סנהדרין ה"ז, סה"מ מצוה רפ"א), שאסור לדיין שישמע דברי בעל דין קודם שיבוא בעל דין חבירו, שנא' "לא תשא שמע שוא", ובכלל לאו זה אזהרה למספר ומקבל לשון הרע, ושכן איתא במכילתא. ומבואר שאיסור לשון הרע נכלל באיסור "לא תשא שמע שוא" שנצטוו הדיינים, והרי בני נח נצטוו על הדיינים, ולפי"ז יהיו מצווים על לשון הרע. וכ"כ החפ"ן חיים (שמירת הלשון ח"ב ס' י"א פרשת וישב), שמכיון שהוחלט אצל השבטים, שיוסף בעל לשון הרע, שיסו בו את הכלבים כדן מספרי לשון הרע. וכ"כ מרן החיד"א בספרו ראש דוד (סוף וישב), ששמע מרבו מהר"א יצחקי, ורבו מרבו, שהשבטים רצו להמית את יוסף מדין הוראת שעה, לפי שלדבריהם היה בעל לשון הרע, כמבואר ביבמות (ז:), שב"ד מכן ועונשין שלא מן התורה, לעשות סייג לתורה, ובאר שלכך אמר יהודה: "מה בצע כי נהרוג את אחינו וכסניו את דמו", שכוון שמשום כבוד אבא נכסה את דמו, ויעשה הדבר בצנעא, אין כאן דין הוראת שעה למען ישמעו ויראו. ויש ליישב דא"נ כל זה היה מטעם שהשבטים סברו שיש ליוסף דין ישראל, וכמ"ש בעלי התוס' עה"ת וכן ריב"א ובפרשת דרכים (דרך האתרים, דרוש א'), שיוסף נחלק עם אחיו, אם יש להם דין ב"נ או ישראל, והשבטים סברו שיש להם דין ישראל, ולכן הם מותרים במפרכסת, לדישראל מותרת בשחיטה, ולבן נוח במיתה, כמבואר בחולין (לג:). ומעתה נראה ליישב שאף שכן נח מצווה על הדיינים, מ"מ כיון שבדיניהם אין איסור לדיין שישמע דברי בעל דין קודם שיבוא בעל דין חבירו, ממילא אינם מזהירים על איסור לשון הרע.

יישוב ז' - מילתא דעבידא לאיגלווי

עוד תירץ מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל בספר דרך שיחה (עמ' ק"מ), כיון שהוא מילתא דעבידא לאיגלווי ויודע לו בסוף, אין בזה איסור לשון הרע. וצ"ע מדוע היה זה בהכרח מילתא דעבידא לאיגלווי.

יישוב ח' - יצחק התיירא שעשיו ימיתו

בספר מיילי דאבות (בפרשתן) מותרין, שהיה כאן חישש פקוח נפש, שהיה יצחק מתיירא פן יהרגנו עשיו מפני גודל כעסו, עד שצעק צעקה גדולה ומורה. וקצת דוחק שמפני כך יתכוון יצחק להציל עצמו, ולהכניס את יעקב לסכנה, ואפשר שיודע היה ברוח הקודש שיעקב הפליג וברח. ועדיין יל"ע אם היה חישש כזה, שהרי עשיו היה מכבד את יצחק.

יישוב ט' - זכותו של יעקב ליטול הברכות

הגר"נ קרליץ זצ"ל בספרו חוט שני (שמה"ל פ"ט) מותרין, שלא היה גנאי במה שסיפר יצחק לעשיו, שיעקב נטל את הברכות, כי לא סיפר לו שיעקב היה רשע ח"ו ולקח את הברכות, אלא רק סיפר, שיעקב עשה חכמה ותחבולה ועל ידי זה לקח את הברכות. כלומר שיעקב הזדור וזכה בברכות, דאטו הברכות מיועדות דוקא לעשיו, וא"כ לא היה בזה שום איסור לשון הרע. ולכא"ו עדיין צ"ב דאף שאין בזה משום לשון הרע, יש בזה משום רכילות, שעשיו ניטור ליעקב על נטילת הברכות.

יישוב י' - להציל עצמו מהחשד ושיעקב יפייסנו

ידידי הגאון רבי יוסף ברכה שליט"א מחכמי בהמ"ד לדיינות "ברכת אברהם" השיבני דלק"מ, כיון שיצחק רצה להציל עצמו מהחשד, דבכה"ג לא שייך איסור לשון הרע. ויש לעיין בזה, דהנה החפ"ן חיים (הל' לשון הרע, באר מים חיים כלל י') כתב, שבאופן שאם ישיב אני לא עשיתי, ויבין חבירו מי עשה את הדבר, אם הוא באמת דבר שאינו הגון, מותר לדחות זה מעל עצמו, אף שממילא יתגלגל הדבר על חבירו. אבל אם באמת דבר זה אינו עולה, רק לדעת השואל נראה הדבר לעולה, צ"ע אם מותר להשיבו שלא עשה את הדבר, כיון שע"י"ו ממילא יתגדר הדבר על חבירו. וכתב עוד דנראה שדבר זה תלוי במה שמבואר בחו"מ בדברי הרמ"א (ס' שפ"ח), היה רואה נוק בא עליו מותר להציל עצמו, אע"פ שע"י"ו גורם היוק לאחר, וכתב הסמ"ע (שם), וכן הסכים הגר"א, שאם כבר בא עליו אסור לסלק ממנו בזה, וא"כ אם רואה שנחלט אצל השואל חשד עליו, אסור לו לגלות כדי להסירה מעליו ולתתה על חבירו, ואם אינו בגדר זה, מותר, והניח בצ"ע לדינא. ומעתה בנידו"ד

מכתב

מכת"ק מרן ראש הישיבה
מוה"ר דוד כהן שליט"א
ראש ישיבת "הברון"
לרגל השקת העלון
לפני 10 שנים/בשנת תשע"ג

מוצש"ק ויגש תשע"ג

בס"ד

הנני בזה לחזק ידי עושי מצוה הוא ניהו ידי"נ הגאון ר' יוסף חי סימן טוב ראש ישיבת "אור התורה" ומחה"ס "כרם יוסף" על הש"ס, אשר לקח על עצמו לחזק את ההכנה של בני התורה היקרים לשולחן השבת, להכין ולהגיד דברי תורה על הפרשה מידי שבת בשבתו.

שהוא דבר גדול וחשוב עד מאוד להרים את אור התורה ותורה של הפרשה לשולחן השבת ובוה להאיר אור קדושתה של השבת בקדושת התורה ולהאיר את עיני הפרשה שבה האור המיוחד לכל שבת ושבת. וראוי עד מאוד לכל ר"מ בישיבות לצעירים להכין את הנערים בכל שבת להביא לביתם אורה של פרשת השבוע, ולהכין איזה דבר תורה יסודי בענייני הפרשה שיתן אור ועומק לנושאים של כל פרשה ופרשה. ורב התועלת בזה להשפיע אור התורה בכל בית ובית בענייני הפרשה.

והגאון ר' יוסף שליט"א מוציא כדלקמן מידי שבת בשבתו עלון מיוחד העוסק באיזה נושא מרכזי בענייני הפרשה, וזה נותן הכנה טובה מאד להכין דברי תורה על הפרשה, וראוי לחזקו בזה ולסייע לו ככל האפשר, וכדאי וראוי להפיצו בתפוצה רחבה יותר וגם בישיבות לצעירים לסיוע ההכנה של דברי תורה לשולחן שבת.

הכו"ח למען מפעל גדול זה
דוד כהן

שיעקב נטל את הברכות בחכמה ובדין, אין היתר לגלותו בשביל להציל עצמו מהחשד. ובהלכות רכילות (כלל ט' אות ט"ו) כתב, שמוכר שהניח חפץ עבור חבירו עד שיביא דמים, והתרצה על כרוחו למכור לאחר שהפציר בו, כדי לא להתקוטט עמו, אסור למכור לגלות לראשון למי מכר, ואם גילה עובר על לאו דלא תלך רכיל בעמיק, כיון שלא תצא שום תועלת אם יגלהו שם המפציר, רק יכניס שנאה בליבו עליו. ובדוחק י"ל שאף שיעקב נטל את הברכות כדון, מ"מ כיון שעשיו הקדים לצאת לצוד ציד לקבל הברכות בשליחות יצחק, א"כ כלפיו היה הדבר שלא כהוגן, והיה מותר לומר שיעקב נטלם, שיוכל בדין לבקשו שיפייסנו, וזה היתה כוונת יצחק, ומטעם זה אה"כ טרח יעקב הרבה לפייס לעשיו, והרבה עליו רעים ומתנות.

[והנה החפץ חיים מביא שם מעשה נורא בזה, דהוה עם רבינו הגר"א, שפעם אחת בהיותו שוכר עגלון ישראל, בדרכם הסוס סר מן הדרך והלך על ערוגות שדה עכו"ם, ונסתכל העכו"ם מרחוק ורץ לעגלה להכות להגר"א היושב בתוכה, והיה ברצון הגר"א לענות לו: "אני אינני פושע בזה, העגלון חייב בזה, שלא שמר בהמתו כראוי", ונתחזק ולא ענהו דבר. ואח"כ אמר הגר"א, שאילו ענהו כן, היה נכנס ע"ז בכלל מלשין, כי באמת גם העגלון פטור מן הדין. ואף אם היה חייב, הרי הוא חייב רק ממוון עבור ההיזק ולא הכאות, ונמצא מגרה לעכו"ם על חבירו ישראל במה שאיננו חייב מן הדין, והיה מוכרח אח"כ לבוא עבור זה בגלגול כלב נובה, ולא היה מועיל לו להצילו מזה לא תורתו ולא מצותיו. ומסיים הח"ח, כל זה סיפר לי בעל חוסן יהושע, ששמע מאב"ד מינסק, ששמע מרבו מאור הגולה מרן הגר"ח מוולאוין זלה"ה תלמיד רבינו הגר"א זלה"ה]

יישוב י"א - עשיו כבר הבין מעצמו

מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל (ספר תשובות הגר"ח), תירץ שעשיו כבר הבין מעצמו שיצחק נתן את הברכות ליעקב, ויצחק לא חידש לו דבר. וכיו"ב תירץ הגר"נ קרליץ זצ"ל בספרו חוט שני (שמה"ל פ"ט).

יישוב י"ב - שעשיו ילך להתברך מפי מיעקב

עי"ל דאדרבה יצחק התכוון לומר לעשיו, שאם ברצונו לזכות לברכה, יבקש מיעקב שיברכו, כי כבר בא בחכמה ונטל את הברכות, ובידו לברכו, וכן יוכל עשיו להתברך ע"י שיברך ליעקב, כי יצחק כבר בירכו ליעקב "אורריך ארור ומברכך ברוך", ואם יברך יעקב לעשיו תחול עליו ברכה, [וכיו"ב הראני הגאון רבי תומר זינר שליט"א בפירוש בעלי התוספות עה"פ "גם ברוך יהיה" שיצחק רצה לקלל את יעקב, ויצאה בת קול ואמרה לו, אל תקללהו כי כבר אמרת אורריך ארור, ומברכך ברוך, ואם תקללהו תהיה מקוללתך, א"ל גם ברוך יהיה, כי עיני רוצה לקלל את עצמי]. ובוה ניחא מה שהשיב עשיו ליצחק: "הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי", שלא היה רוצה עשיו ללכת להתברך מפי יעקב, ומטעם זה סוף דבר שהתברך עשיו מיצחק רק בענייני עולם הזה, ועל חרבך תחיה, כי את העוה"ב כבר נתן ליעקב. ונראה שאם היה עשיו מרכין ראשו אצל יעקב, והיה אוהבו ומבקש טובתו, אפשר שהיה זוכה גם לברכה וחלק לעולם הבא.

יישוב י"ג - בא "אחיך" במרמה

שמעתי מהרה"ג יעקב ישראל איפרגן שליט"א ששאל להגר"ח סופר שליט"א והשיבו שיצחק התכוון באומרו לעשיו, בא "אחיך" במרמה, לפייסו שאחיק בשר מבשרך נטלם, ולא אדם זר, ולכן ביקשו שלא יקפיד עליו ויהיה בבחינת וראה ושמח בליבו, שיהיה שמח בברכת אחיו. ואפשר שמתעם זה אמר עשיו "קרבו ימי אבל אבי, ואהרנה את יעקב אחי", כי הבטיח ליצחק שלא יגע לרעה ביעקב, ולכן המתין עשיו שימות יצחק, כדי שלא להמרות פיו בחייו, ואחרי מותו לא חשש, כי כבר כפר בתחיית המתים, כמ"ש בגמ' (ב"ב טז).

עץ חיים למוזיקאים בה ותומכיה מאושר

יו"ל לזכות ידידנו האזוים היקרים והנעימים
אוהבי התורה פטרונני העלון "אשכול יוסף"
בור **ז'יעון ז'יסים** הי"ו ובור **אהרן ז'יסים** הי"ו
אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד,
בבריאות איתנא ונהורא מעליא עיובע עמוזות וכט"ס.
בכלל הברכות יבורך ידידנו היקר **ע'לובני ז'יסים** הי"ו
מוקדש ומוצלח **לע"ז הזריהם היקרים**:
סאלם אליה בן מסעדה ז'ל, **ז'ריה** בת נרניה ע"ה
לע"ז **ז'יסים** בן **ז'ריה** ז'ל, ולע"ז **ז'יסים מולכם** בן **סלימה** ז'ל
ולע"ז **מיכאל** בן **חיה** ז'ל, **ת. ז. ז. ב. ה.**

"קול התור נשמע בארצנו"

להאזנה לשיעורי
מוה"ר יוסף ז'י סימן טוב שליט"א
מוזה"ס "כרם יוסף" ו"אשכול יוסף" ע"ה"ת
073-371-8053
שמעו ותזו נבליכם
לצינתוק והאזנה בשידור ז'י: ז'יז' והקש #
את השיעורים ז'יתן לאוריד ממערכות
"קול הלשון"